

هانری گربن

جلد چهارم

بخش اول

چشم اندازهای معنوی و فلسفی استلام ایرا

مکتب اصفهان، مکتب یخچه

تحقیق و ترجمه برپایه متن فرانسوی

• دکتر انشاء الله رحمتی •

سرشناسه	: کوربن، هانری، ۱۹۰۳-۱۹۷۸م.
عنوان و نام پدیدآور	: Corbin, Henry چشم‌اندازهای فلسفی و معنوی: اسلام ایرانی/هانری کوربن: تحقیق و ترجمه بر پایه متن فرانسوی انشاءالله رحمتی.
مشخصات نشر	: تهران: سوفیا، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ج.
شابک	: ۲۵۰۰۰۰ ریال: ج ۶۱-4-90977-600-978 : ۲۰۰۰۰۰ ریال: ج ۳: ۲-3-90977-600-978 : ۳۵۰۰۰ ریال: ج ۳: ج ۱-9-90977-600-978 : ۴-2-96359-600-978
وضعیت فهرست‌نویسی	: فا‌پا
یادداشت	: عنوان اصلی: En islam iranien, 1971-2
یادداشت	: ج ۲ (چاپ اول: ۱۳۹۱) (فیبا).
یادداشت	: ج ۲ (چاپ اول: ۱۳۹۴) (فیبا).
یادداشت	: ج ۲ (چاپ اول: ۱۳۹۸) (فیبا).
یادداشت	: واژه‌نامه.
یادداشت	: ر.ا.
مندرجات	: ج ۱: تئو دوازده امامی - ج ۲: سهروردی و افلاطونیان پارس. ج ۳: ابن‌محببت، تشیع و تصوف - ج ۴: اسلام ایرانی
موضوع	: ج ۱: م. کوربن
شناسه افزوده	: رحمتی، انشاءالله، ۱۳۴۵-، مترجم
رده‌بندی کنگره	: ۳۹۱.۴۸۰۴/۳۱۵۳P
رده‌بندی دیویی	: ۲۹۷/۹۱۶۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۸۳۴۲۰

این اثر ترجمه‌ای است از:

Henry Corbin, *En islam iranien: Aspects spirituels et philosophiques*, L'École d'Ispahan, L'École shaykie (Gallimard, 1971)

نشر سوفیا: ۷۹۵۴۱۹۴-۰۹۱۲

پست الکترونیکی: n.sophia1388@gmail.com

سایت: www.sophianashr.com

صفحه اینستاگرام: sophia_nashr

هانری کوربن

اسلام ایرانی (۴)

ترجمه و تحقیق: دکتر انشاءالله رحمتی

استاد دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی

چاپ نخست: ۱۳۹۸

بهاء: ۹۸۰۰۰ تومان

شمارگان: ۱۵۰۰

فهرست مطالب

۱۳	 آغاز سخن
۱۵	 سگفذر مترجم
۱۵	 ۱. حکمت نبوی در مکتب سینایی
۱۸	 تبیین
۲۶	 حکمت و نبوت
۳۲	 تمایز نبوت و حکمت
۴۲	 مکتب سینایی - اشراقی - شیعی
۵۰	 ۲. الهیات تنزیهی و امام شناسخت
۵۴	 الهیات تنزیهی از دیدگاه اضرع سعید قمی
۶۵	 تنزیه و تعطیل
۶۸	 الهیات ناظر به تجلیات
۷۷	 امام به منزله وجه خداوند
۷۹	 بی‌مهری کربن نسبت به مکتب صدرایی
۸۴	 ۳. کربن و سنت‌گرایی
۸۷	 سنت و نوزایی
۹۳	 مواجهه وجودی با روایات معصومین (ع)
۱۰۳	 ۴. پدیدارشناسی غیبت
۱۲۳	 کتاب‌نامه
۱۲۷	 چکیده دفترهای اول و دوم
۱۳۵	 چکیده دفتر سوم
۱۴۲	 چکیده دفتر چهارم
۱۵۰	 چکیده دفتر پنجم

۱۵۵	چکیده دفتر ششم
۱۵۶	چکیده دفتر هفتم
۱۶۳	دفتر پنجم: مکتب اصفهان
۱۶۵	فصل نخست: اعتراف‌های جذبه‌آمیز میرداماد
۱۶۷	۱. میرداماد و مکتب اصفهان
۱۹۴	۲. مکاشفه در مسجد قم
۲۰۹	۳. شعف در خلوت
۲۱۶	۴. «آن ناله غیبی...»
۲۲۹	فصل دوم: ملاصدرا و شیوازی (۱۶۴۰/۱۰۵۰)
۲۳۱	۱. زندگی و آثار ملاصدرا
۲۵۰	۲. متشکک می‌می: «فلسفه نبوی»
۲۷۱	۳. به سوی مابعدالهیة قیامت
۲۸۸	۴. عالم خیال و رحانه و جسم قیامتی
۳۰۶	۵. خیال خلّاق و شأن آن
۳۲۳	۶. سه نشئه انسان
۳۳۵	فصل سوم: قاضی سعید قمی (۱۶۹۱/۱۱۰۳)
۳۳۷	۱. در شهر مقدس قم «محرّسه»
۳۵۳	۲. الهیات تنزیهی و امام‌شناخت ساختاری
۳۷۷	۳. «حدیث غمامه» به منزله حکایت تشرف ماکوت
۳۸۲	۴. طیّ زمان تقویمی و مکان محسوس
۴۰۶	۵. سیر قلّه قاف
۴۶۷	پی‌نوشت‌های دفتر پنجم
۵۰۳	دفتر ششم: مکتب شیخیه
۵۰۵	فصل نخست: شیخ احمد احسائی
۵۰۷	۱. مکتب شیخیه
۵۱۹	۲. زندگی و آثار شیخ احمد احسائی

فصل دوم: جانشینان شیخ احمد احسانی	۵۴۱
۱. سید کاظم رشتی	۵۴۳
۲. شیخ حاج محمد کریم خان کرمانی	۵۴۷
۳. شیخ حاج محمد خان کرمانی	۵۵۶
۴. شیخ حاج زین العابدین خان کرمانی	۵۶۱
۵. شیخ ابوالقاسم خان ابراهیمی، سرکار آقا	۵۶۱
فصل سوم: چند اصل اعتقادی شیخیه	۵۷۵
۱. سنت و نوزایی	۵۷۷
۲. احکام حکمت [مابعدالطبیعه]	۵۸۶
۳. رکن اربع	۶۰۵
۴. آخرت شناخت و یکسانی زمان و مکان	۶۲۲
پی نوشت های دفتر مشرب	۶۴۵
واژه نامه خارجی-فارسی	۶۶۳
نمایه	۶۷۱

آغاز سخن

بهترین سلام بر آغاز سخن ستایش خداوند بزرگ، و درود بر پیامبر اسلام (ص) و خاندان پاک اوست. و اما بعد، خداوند را سپاس می‌گویم که کار ترجمه و تحفیر این مجموعه سترگ چشم‌اندازهای معنوی و فلسفی اسلام ایران که بی‌آنکه بی‌آن گفت‌شاهکار اسلام‌شناسی، و به ویژه شیعه‌شناسی مغرب زمین است، به سرانجام رسید. این طرح را در سال ۱۳۸۹ آغاز کردم و به مدت ده سال، دغدغه اصلی‌ام مباحث متنوع و عمیقی بود که در دفترهای هفت‌گانه آن، مجال طرح یافته‌اند. بخش عمده‌ای از تدریس‌هایم را نیز به مباحث این مجموعه اختصاص دادم که از آن جمله درس‌گفتارهای «کربن‌شناسی» و «سرویزی‌شناسی» است که چندین سال است که هفتگی برگزار می‌شود. اما، هفتگی آن را ندارم که حق درک و فهم این مجموعه ادا شده است. هفتگی‌ها در حد مقدمه‌ای است برای تحقیقات و تأملاتی که لازم است محققان و اندیشمندان در این زمینه انجام دهند.

آنچه در این مجلد به محضر خوانندگان ارجمند تقدیم می‌شود، ترجمه دفتر پنجم (مکتب اصفهان)، و دفتر ششم (مکتب شیخیه) از دفترهای هفت‌گانه این مجموعه است به همراه پیشگفتار نسبتاً مفصلی که بر آن افزودم، چه گمان می‌کنم که مقاصد چنین آثاری برای عموم

علاقمندان (مبتدیان و حتی متوسطان) قابل فهم نیست، مگر اینکه ابتدا مقدمات و توضیحات لازم در اختیار ایشان قرار بگیرد.

متن اصلی اثر در قالب چهار جلد تنظیم شده است. سه جلد قبلی، شامل چهار دفتر نخست است و در جلد چهارم نیز سه دفتر، یعنی دفترهای پنجم، ششم و هفتم درج شده است. در ترجمه فارسی، اما، دفتر هفتم، به همراه پیشگفتاری که مترجم بر آن افزوده است، در مجلد جداگانه‌ای منتشر خواهد شد. برای آنکه ماهیت کلاسیک اثر نیز حفظ شود، مجلد شماره تحت عنوان «بخش اول جلد چهارم» و مجلد بعدی تحت عنوان «بخش دوم جلد چهارم» انتشار می‌یابد.

عزیزان بسیاری در این سال‌ها به شکل‌های مختلف پیشرفت کار را از من پیگیر می‌شدند، اشتیاق و شوق ایشان و تشویق‌های خالصانه‌شان در همه این مدت اراده‌ام را برای کار مستمرتر می‌ساخت. از همه ایشان سپاسگزارم و خدا را به خاطر بر این همه مشتاقان دانایی و حکمت در این زمانه عسرت شاکرم. قدردان زحمات خانم دکتر زهرا بهره‌مند هستم که بخش عمده این اثر (صص ۱۱۰ تا ۵۱۵) را بازخوانی و ویرایش کردند و همچنین به جناب آقای م. سلطان قدرت آبادی دست‌مریزاد می‌گویم به خاطر همه زحمات و شکیانی ایشان در کار حروف چینی و صفحه‌آرایی این اثر.

الحمد لله أولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً

انشاء الله رحمتی

تهران، بیست و هشتم فروردین ماه ۱۳۹۸